

Κράτος αυθαιρεσίας

Αυθαιρεσίες, μικρές ή μεγάλες, διαπράττονται καθημερινά, κατά την ανέγερση οικοδομών, κατά τις εντάξεις στο σχέδιο πόλης, στην οργάνωση του χώρου. Τη μεγαλύτερη όμως αυθαιρεσία, όσο κι αν φαίνεται περίεργο και οξύμωρο, τη διαπράττει το κράτος, όταν αγνοεί ή έρχεται σε αντίθεση με τους προαιώνιους νόμους της φύσης.

Το πού και πώς θα χτίσει κανείς είναι αποκλειστική κρατική αρμοδιότητα, που διαχέεται μεταξύ τοπικής αυτοδιοίκησης και υπουργείου δη-

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗ

μοσίων έργων. Τελικώς όμως το κράτος αποφασίζει να μπαζώσει ρέματα, για να τα κάνει δρόμους ή πλατείες, το κράτος εντάσσει στο σχέδιο πόλης περιοχές που κατακλύζονται από νερά χωρίς να λαμβάνει κανένα μέτρο προστασίας. Έτσι, πολλές ακατάλληλες περιοχές έχουν δομηθεί σύννομα, αφού το κράτος ενέταξε στο σχέδιο πόλης εκτάσεις που δεν έπρεπε να είχε εντάξει. Όσοι στη συστηματική καταπάτηση του φυσικού περιβάλλοντος αποτελεί το ανώτατο ακυρωτικό δικαστήριο για διοικητικές υποθέσεις, το Συμβούλιο της Επικρατείας, που αντιστέκεται στην κρατική αυθαιρεσία και έχει ακυρώσει πάμπολλες πράξεις της κρατικής διοίκησης. Ο πλημμυρικός δομημένος χώρος απαιτεί συντήρηση και επιδιορθώσεις. Εδώ η κατάτμηση αρμοδιοτήτων αγίζει τα όρια του γελοίου. Άλλος φέρει ευθύνη

για τον καθαρισμό φρεατίων και άλλος για το αποχετευτικό σύστημα που έρχεται σε επαφή με τα φρεάτια. Συχνά οι εκλεγμένοι νομάρχες και δήμαρχοι έρχονται σε σύγκρουση με τα διάφορα υπουργεία, ιδίως αν βρίσκονται σε αντίπαλα στρατόπεδα πολιτικά. Το κράτος όμως πρέπει να έχει συνέχεια και συνέπεια από την κορυφή μέχρι τον τελευταίο υπάλληλο, κάτι που υποθηκεύει η ασαφής κατάτμηση και διάχυση αρμοδιοτήτων. Η λαϊκή νομιμοποίηση νομαρχών και δημάρχων τους εμβάλλει στον πειρασμό της εξυπηρέτησης μικροσυμφερόντων και έργων βιτρίνας και εντυπωσιασμού σε βάρος του φυσικού περιβάλλοντος και του γενικού συμφέροντος, χωρίς να επικρέμανται κυρώσεις από τις παράνομες πράξεις τους. Είναι γνωστή η άνιση αντιμετώπιση από νομάρχη που επέβαλε τέλος μόνο σε όσους έχουν εξοχική κατοικία (και προφανώς δεν ψηφίζουν στο νομό του), αλλά όχι σε όσους έχουν κύρια κατοικία (και ψηφίζουν στο νομό του), για έργα βιτρίνας αλλά όχι για την προστασία του δάσους ή έναντι πλημμυρών.

Το ερώτημα που πλανάται είναι αν μπορεί να αλλάξει κάτι. Θα προτείνω δύο μέτρα άμεσης εφαρμογής. Πρώτον να σταματήσει η δυνατότητα να μπορεί να χτίσει κανείς οπουδήποτε, εφόσον διαθέτει έκταση τεσσάρων στρεμμάτων ή και λιγότερο. Το κράτος πρέπει να προσδιορίσει με επιστημονική τεκμηρίωση και αυστηρότητα τις περιοχές όπου μπορεί να υπάρξει οικιστική ανάπτυξη. Και δεύτερον να υπάρξει έκτακτο σχέδιο αντιπλημμυρικής προστασίας όλων των οικισμών της χώρας. Δεν πειράζει και τόσο αν δεν επεκταθεί το μετρό της Αθήνας ή αν αργήσει η (έτσι κι αλλιώς μικρής χρησιμότητας) υποθαλάσσια αρτηρία της Θεσσαλονίκης. Προέχει η διασφάλιση της περιουσίας και η προστασία έναντι φυσικών καταστροφών των ελλήνων πολιτών.